

Orienteringssag

Til Økonomiudvalget

Afgørelse på Københavns Kommunes ansøgning til Frikommuneforsøg III

6. august 2020

Sagsnummer
2020-0130074

Dokumentnummer
2020-0130074-1

Resumé

Økonomiudvalget orienteres her om afgørelse på Københavns Ejendomme og Indkøbs ansøgninger på vegne af Københavns Kommune til Frikommuneforsøg III. Københavns Kommune har modtaget afslag på ansøgning om 1) Energimærkning af kommunale bygninger og 2) Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger. Sidstnævnte ansøgning har imidlertid medført en ændring i bygningsreglementet, hvilket bl.a. vurderes positivt for Københavns Ejendomme og Indkøb.

Problemstilling

Københavns Kommune havde mulighed for at deltage i Frikommuneforsøg III for perioden 2019 til 2023.

På baggrund af beslutning i Borgerrepræsentationen den 9. maj 2019 afsendte Københavns Ejendomme og Indkøb på vegne af Københavns Kommune to ansøgninger omhandlende (bilag 1):

- Energimærkning af kommunale bygninger
- Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger

Løsning

Københavns Kommune har modtaget svar på ovenstående Frikommune ansøgninger. Disse svar samt bemærkninger fra Økonomiforvaltningen fremgår nedenfor til orientering:

Energimærkning af kommunale bygninger

Københavns Kommune har ansøgt Transport og Boligministeriet om fritagelse for kravet om energimærkning af kommunale bygninger i perioden 2019 – 2022. Baggrunden er, at kommunen ikke finder, at energimærkningen i sin nuværende form fremmer energibesparelser, og derfor påfører kommunen en unødvendig udgift.

Københavns Kommune investerer løbende i energimæssige opgraderinger af bygningerne. Dette sker bl.a. gennem målrettede puljer til gennemførelse af energibesparende foranstaltninger på tværs af

ejendomsporteføljen og ved helhedsrenoveringer af f.eks. skoler. Kommunen har desuden i de seneste år vist, at der er en stor energibesparende effekt i at optimere den energirigtige drift og har styrket den centrale energiovervågning og -styring af bygningernes varme- og ventilationsanlæg.

Ved fritagelse ønsker Københavns Kommune i perioden i stedet at udbygge den digitale registrering af ejendomsdata i et ejendomsdatasystem, som gør det muligt at sikre de eksisterende datas aktualitet og at prioritere anlægsmidlerne på baggrund af en helhedsorienteret viden om den enkelte bygningens tilstand på såvel klimaskærm som tekniske installationer samt anvendelsesmønster.

Ansøgningen er blevet behandlet på baggrund af vurderingskriterierne under den udvidede udfordringsret. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har ikke accepteret kommunens ansøgning, da den vurderes at være i modstrid med gældende EU-regler (Bilag 2). Reglerne om energimærkning af bygninger udspringer af EU's direktiv om bygningers energimæssige ydeevne^[1] (bygningdirektivet). Bygningdirektivets bestemmelser om energimærkning er i Danmark implementeret i lov om fremme af energibesparelser i bygninger mv., og der er med hjemmel i denne lov fastsat nærmere bestemmelser i bekendtgørelse om energimærkning af bygninger. Fritagelse fra kravet om energimærkning af Københavns Kommunes bygninger er vurderet til at være i strid med ovenstående.

Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger

Københavns Kommune har ansøgt Transport og Boligministeriet om et forsøg med lempelser i forhold til de energikrav, der stilles i bygningsreglementet i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger.

Baggrunden for ansøgningen var, at Københavns Ejendomme og Indkøb havde identificeret en konflikt mellem ønsket om at tilpasse bevaringsværdige bygninger til nye anvendelser og de krav, der stilles i bygningsreglementet. For at overholde kravene i bygningsreglementet skulle der laves meget indgribende byggetekniske løsninger, som er bekostelige og risikerer at skade bygningerne.

Københavns Kommune har modtaget afslag på vores ansøgning vedr. ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger, idet Transport- og

[1] EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne

Boligministeriet - på baggrund af Københavns Kommunes ansøgning - har ændret bygningsreglementet (bilag 3).

Ændringen af bygningsreglementet vil gøre det lettere og billigere at ændre anvendelse af bevaringsværdige bygninger (undtagelsen fra energikravene i bygningsreglementet gælder allerede for fredede bygninger). Dette vil understøtte Københavns Kommunes arbejde for at sikre den byggede kulturarv i København.

Københavns Kommune ejer bevaringsværdige bygninger, som har skiftet anvendelse uden byggesagsbehandling og som skal lovliggøres. Ligeledes ejer Københavns Kommune bevaringsværdige bygninger, hvor der kan forventes at være et ønske om at ændre anvendelsen på sigt.

Det samlede potentiale for besparelse, som følge af ændringen af bygningsreglementet, er op imod 300 mio. kr. Det skal understreges, at dette er et potentiale. Den konkrete besparelse afhænger af, hvor mange bygninger Københavns Kommune ønsker at lovliggøre eller ændre anvendelse af fremadrettet.

Konkret vurderer KEID, at lovændringen vil medføre en besparelse på 4,5 mio. kr. i Kødbyen, hvor der er planlagt en lovliggørelse af en bygning, som har skiftet anvendelse uden godkendelse fra byggemyndigheden.

Hvis der skulle være et ønske om ændring af anvendelsen af alle bevaringsværdige bygninger i Kødbyen vil besparelsen være op imod 15 mio. kr. i Kødbyen. Der er ikke truffet beslutning om eller afsat finansiering til sådanne ændringer.

Hvor mange penge Københavns Kommune vil spare, som følge af ændringen af bygningsreglementet, afhænger af det fremadrettede arbejde med lovliggørelse af ejendomme og ønsket om ændring af anvendelse af bevaringsværdige bygninger.

Økonomi

Der er intet at bemærke.

Videre proces

Ministerierne imødekom ikke Københavns Kommunes ansøgninger, hvorfor de pågældende Frikommuneforsøg ikke igangsættes.

Bilag

Bilag 1: Borgerrepræsentationen den 9. maj 2019 pkt. 10. Frikommuneforsøg III (2019-2023) (2018-0298095)

Bilag 2: Svar fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ang. ansøgning om frikommuneforsøg på Energimærkning af kommunale bygninger

Bilag 3: Svar fra Transport og Boligministeriet ang. ansøgning om Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger

10. Frikommuneforsøg III (2019-2023) (2018-0298095)

Københavns Kommune har mulighed for at deltage i frikommuneforsøg III for perioden 2019 til 2023. Der er to ansøgningsrunder henholdsvis 1. april og 1. oktober 2019. Købehavns Ejendomme og Indkøb anbefaler, at Købehavns Kommune ansøger om to frikommuneforsøg til den første ansøgningsrunde.

Indstilling

Indstilling om,

1. at ansøgning til frikommuneforsøg om 'Energimærkning af kommunale bygninger' godkendes,
2. at ansøgning til frikommuneforsøg om 'Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger' godkendes.

(Økonomiudvalget)

Problemstilling

I efteråret 2018 inviterede økonomi- og indenrigsministeren kommunerne til at deltage i frikommuneforsøg III med det formål at vise nye veje i udviklingen af den offentlige service (bilag 1). Der er to ansøgningsrunder med frist for indsendelse af forsøgsansøgninger til Økonomi- og Indenrigsministeriet hhv. 1. april og 1. oktober 2019.

Ved vurderingen af ansøgningerne vil der blive givet særlig prioritet til forsøg, der omhandler en af følgende problemstillinger, der har sammenhæng og effektivitet som fællesnævner:

- Sammenhængende indsatser indenfor beskæftigelse, social, sundhed og uddannelse
- Udsatte børns vej gennem livet, fra daginstitution til uddannelse
- Overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelse/beskæftigelse
- Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen – overgangen mellem det kommunale og regionale sundheds- og plejetilbud
- Tværgående effektivisering af opgaveløsningen
- Administrative effektiviseringer

Kommuner kan søge enkeltvis eller i netværk. Ved vurdering af forsøgsansøgninger vil det blive tillagt positiv vægt, hvis der er tale om et netværk af kommuner. Det vil desuden blive tillagt en positiv værdi, hvis forsøgsansøgningen indeholder en målbar målsætning. Der vil blive udvalgt ca. 10 forsøg i hver af de to ansøgningsrunder.

Forsøgene må ikke være i strid med grundloven, gældende EU-regler, bryde med borgernes retssikkerhed, give frikommunerne økonomiske fordele på bekostning af andre eller indebære en væsentlig udvidelse af nationalt politisk fastsatte serviceniveauer.

Løsning

Økonomiforvaltningen har opfordret fagforvaltningerne og koncernehederne til at komme med forslag til frikommenforsøg. Københavns Ejendomme og Indkøb har på den baggrund lagt op til, at Københavns Kommune ansøger om følgende to forsøg: ”*Energimærkning af kommunale bygninger*” (bilag 2) samt ”*Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger*” (bilag 3). Ansøgningerne kunne ikke nå at blive behandlet af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen inden fristen den 1. april. Derfor er ansøgningerne sendt til Økonomi- og Indenrigsministeriet med forbehold for politisk godkendelse.

Uddybende beskrivelse af ansøgningerne

Fritagelse fra krav om energimærkning af kommunale bygninger

Der ansøges om at blive fritaget fra krav om at energimærke kommunale bygninger, da energimærkningen i sin nuværende form ikke fremmer energibesparelser og påfører derfor kommunen en unødvendig udgift.

Motivation

Københavns Kommune ansøgte i 2016 om at blive frikommune med samme forsøg sammen med Aarhus og Esbjerg Kommune. Social- og Indenrigsministeriet gav dengang afslag uden nærmere begrundelse.

Hensigten med mærkningsordningen er at få kommuner til at lave energitiltag. Københavns Kommune har siden 2009 haft fokus på energirenoveringer og energioptimering, men tilrettelægger ikke indsatsen efter energimærkerne, da de vurderes at være upræcise.

Københavns Ejendomme og Indkøb vurderer, at energimærkningen i sin nuværende form ikke fremmer energibesparelser i København Kommune og derfor påfører kommunen en unødvendig udgift.

Hvis der dispenseres fra energimærkningen kan tilsvarende midler fx i stedet anvendes direkte på energiprojekter, der realiserer reelle målbare energibesparelser.

Økonomiske konsekvenser

Det anslås, at der i henhold til de gældende regler skal energimærkes ca. 1,3 mio. m² af Københavns Kommunes ejendomsportefølje i perioden 2019 – 2022 til en omkostning på ca. 18,5 mio. kr., heraf ligger ca. 13 mio. kr. i 2019 og 2020. Udgiften til energimærkning af Københavns Ejendomme og Indkøbs portefølje bliver overført til lejerne, primært fagforvaltningerne.

Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger

Der ansøges om, at reglerne for rentable energitiltag ved ombygninger også kan gælde ved ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger.

I byggelovgivningen er der dels et ønske om at bevare bevaringsværdige bygninger, dels ønske om at reducere energiforbruget i bygninger, der skifter anvendelse.

For bevaringsværdige bygninger kan det f.eks. være vanskeligt at foretage udvendig isolering, som det oftest kræves ved "ændret anvendelse" idet bygningernes arkitektoniske udtryk ikke må ændres. Derfor kan lovgivningen i nogle tilfælde direkte hindre, at anvendelsen af en bygning kan ændres. I andre tilfælde vil løsninger blive meget omkostningstunge og investeringerne ikke stå mål med gevinsterne i form af lavere energiforbrug.

Motivation

Bygningsreglementet stiller ved ombygninger alene krav om rentable energiforbedringer, mens der ikke er mulighed for at få dispensation i forhold til rentabilitet, når der søges om en ændret anvendelse. Det foreslås, at reglerne for rentable energitiltag ved ombygninger også gælder for ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger.

Ændringen har betydning for den måde energiberegninger skal bruges beregningsteknisk ved ændret anvendelse af en bevaringsværdig bygning.

Teknik- og Miljøforvaltningen er myndighed på området. Ansøgningen har været i høring i Teknik- og Miljøforvaltningen uden bemærkninger, da deres fokus er at sagsbehandle efter gældende lovgivning. Såfremt ansøgningen imødekommes, vil byggesags-behandlingen på området skulle tilpasses.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved at ansøge om deltagelse i frikommuneforsøg III.

Hvis regelsættet for rentable energibesparelser kan ændres og forsøget igangsættes i Københavns Kommune, forventer Københavns Ejendomme og Indkøb mulighed for reducerede omkostninger på op til 300 mio. kr. for kommunens bevaringsværdige ejendomme. Dette vil i særlig grad berøre bygninger i Kødbyen, som ved ændret anvendelse skal igennem meget omkostningstunge energirenoveringer, som ikke står mål med energibesparelserne.

Videre proces

Økonomi- og Indenrigsministeriet vil behandle ansøgningerne til Frikommuneforsøg III hurtigst muligt. Dog vil der ikke være sagsbehandling fra et folketingsvalg er udskrevet, og til en ny regering er konstitueret.

Borgerrepræsentationen vil blive forelagt sag om igangsættelse af frikommuneforsøg, såfremt ansøgningerne imødekommes af ministeriet.

Peter Stensgaard Mørch

/Mads Grønvall

Oversigt over politisk behandling

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at ansøgning til frikommuneforsøg om 'Energimærkning af kommunale bygninger' godkendes,
2. at ansøgning til frikommuneforsøg om 'Energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger' godkendes.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 30. april 2019

Indstillingen blev anbefalet over for Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 9. maj 2019

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Bilag

[Bilag 1 - Invitation til nyt frikommuneforsøg til landets borgmestre](#)

[Bilag 2 - Ansøgning om energimærkning af kommunale bygninger](#)

[Bilag 3 - Ansøgning om energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger](#)

Pernille Bahnson
pebahn@kk.dk
Københavns Kommune

Center
Center for Klimaneutralt
Danmark

Team
Klima- og energiadfærd

Dato
15. januar 2020

J nr. 2020-87

/ KIJES / NIVIR

Afslag på ansøgning om frikommuneforsøg på energimærkning af kommunale bygninger

Kære Pernille Bahnson

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har afsluttet behandlingen af jeres ansøgning "Forslag om frikommuneforsøg på energimærkning af kommunale bygninger".

Ansøgningen er blevet behandlet på baggrund af vurderingskriterierne under den udvidede udfordringsret. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kan desværre ikke imødekomme jeres ansøgning, da den vurderes at være i modstrid med gældende EU-regler.

Reglerne om energimærkning af bygninger udspringer af EU's direktiv om bygningers energimæssige ydeevne¹ (bygningsdirektivet). Bygningsdirektivets bestemmelser om energimærkning er i Danmark implementeret i lov om fremme af energibesparelser i bygninger mv., og der er med hjemmel i denne lov fastsat nærmere bestemmelser i bekendtgørelse om energimærkning af bygninger. Fritagelse fra kravet om energimærkning af Københavns Kommunes bygninger vurderes at være i strid med ovenstående, og den kan derfor ikke imødekommes.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet takker for jeres interesse og ansøgning og beklager i øvrigt den lange sagsbehandlingstid.

Med venlig hilsen

Vincent Rudnicki
Specialkonsulent

¹ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne

DEPARTEMENTET

Københavns Kommune
Att.: Martin Grün Roien

Dato 1. maj 2020
J. nr. 2019-1911

Transport- og Boligministeriet
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00
trm@trm.dk
www.trm.dk

Svar på ansøgning vedr. forsøg i frikommuneforsøg III

Bank Danske Bank
reg. 0216 kt. 4069 065880
EAN 5798000893429
CVR 43265717

Transport- og Boligministeriet har vurderet Københavns Kommunes ansøgning om energikrav i forbindelse med ændret anvendelse af bevaringsværdige bygninger.

Efter modtagelsen af jeres ansøgning har Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen dog ændret bygningsreglementet, således at kirker og bygninger, som er en del af et fredet fortidsminde, er undtaget bestemmelserne i bygningsreglementets § 267 og §§ 268-270 om energikrav ved ændret anvendelse.

På den baggrund kan jeres ansøgning om frikommuneforsøg III ikke imødekommes, da forslaget vurderes at kunne rummes inden for eksisterende lovgivning.

Ved spørgsmål til dette brev kan Københavns Kommune rette henvendelse til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen ved kontaktperson Niels Bruus Varming (nbv@tbst.dk / 4178 0523).

Med venlig hilsen

Sysser Davidsen
Kontorchef